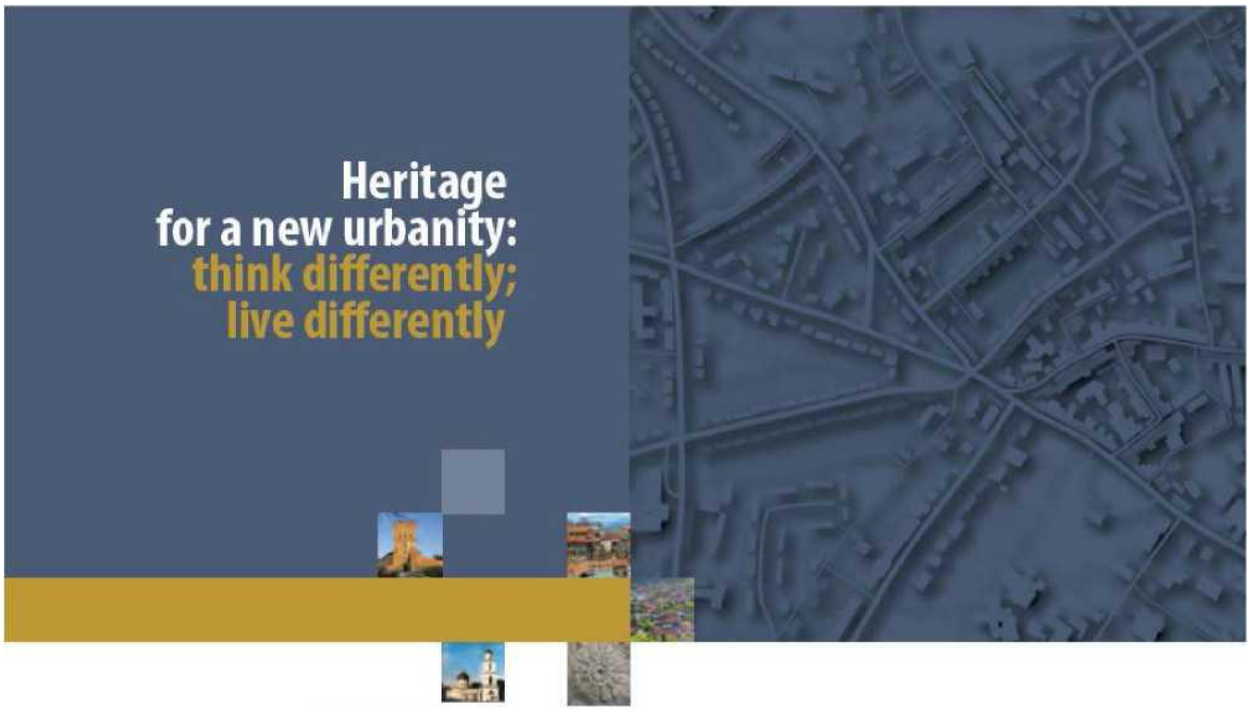


Avec le soutien du
Ministère de la Culture
et de la Communication

Liberté • Égalité • Fraternité
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

With the support of the
Ministry of Culture
and Communication

Ministère
Culture
Communication

Le patrimoine
pour une
nouvelle urbanité :
penser autrement,
vivre différemment

Kyiv Initiative Regional Programme
Pilot Project on the Rehabilitation of Cultural Heritage in Historic Towns

Preliminary Technical File

Soroca, MOLDOVA

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Patrimoniu pentru o urbanistică nouă:
gândește diferit; trăiește diferit
Avec le soutien du Ministere de la Culture et de la Communication
Cu sprijinul Ministerului Culturii și Comunicării
Le patrimoine pour une
nouvelle urbanite:
penser autrement, vivre differemment
Programul regional Inițiativa de la Kiev
Proiect pilot pentru reabilitarea patrimoniului cultural în orașele istorice
Raport tehnic preliminar Soroca, MOLDOVA
Finanțat
de către Uniunea Europeană și Consiliul Europei
Implementat
de către Consiliul Europei
UNIUNEA EUROPEANĂ
COUNCIL CONSEIL OF EUROPE DE L'EUROPE

CUPRINS

PREAMBUL....4
INTRODUCERE....6
I. DOSAR DE REFERINȚĂ....9
1.1 Informații generale despre oraș....9
1.2 Rezumat scurt....9
1.3 Părți interesate principale/parteneri potențiali....9
1.4 Factori geografici, climatici și/sau alți factori fizici care au influențat morfologia și structura orașului structura oraşului 9
1.5 Evenimente istorice care au format orașul și identitatea sa....9
1,6 Situația socio-economică....10
1.7 Posibilitățile de acțiune ale primăriei....12
1,8 Cerere și ofertă de spații....12
1.9 Starea serviciilor publice....12
1.10 Situații legale și instituționale....12
1.11 Patrimoniul cultural....12
1.12 Contribuția pe care o poate aduce patrimoniul la calitatea vieții și la dezvoltarea socială și economică
nivelul de prosperitate al oraşului....13
1.13 Provocări și oportunități....13
1.14 Participare în cooperare internațională (inclusiv suport tehnic pentru proiecte) 13
II. HĂRȚI TEMATICE....15
t.m. 2.1.1 Amplasarea orașului în raport cu restul țării....15
t.m. 2.1.2 Amplasarea orașului în raport cu restul raionului....16
t.m. 2.2 Circulație rutieră, Transport şi acces în oraş....17
t.m 2.3 Activități/funcții principale desfășurate în clădiri....18
t.m 2.4 Dezvoltări/intervenții noi în centrul istoric....21
t.m 2.5 Perioadele de construcție a clădirilor....23
t.m 2.6 Patrimoniu protejat....25
t.m 2.7 Domiciliere temporară și dreptul de proprietate asupra clădirilor....27
t.m 2.8 Starea fizică a clădirilor....29
t.m 2.9 Starea fizică a străzilor....31
III. HĂRȚI ISTORICE....33

CUVÂNT ÎNAINTE

Raportul tehnic preliminar Soroca a fost pregătit de către coordonatorul echipei tehnice locale, dna. Stela Zabrian; dl. Gutu Grigore, arhitect, și dl. Caldare Vladimir, expert local.

Documentul a fost actualizat de către Unitatea COMUS de implementare a proiectului, prin dna. Dumitriţa Efremov, expert principal; dl. Gutu Grigore, coordonator local, și dl. Vlad Moldovan, manager de proiect.

INTRODUCERE

Proiectul pilot pentru reabilitarea patrimoniului cultural în orașele istorice face parte din Programul regional Inițiativa de la Kiev, demarat de către Consiliul Europei. Faza preliminară, lansată împreună cu Comisia Europeană (Directoratul general pentru educație și cultură) în septembrie 2009, a fost finalizată în decembrie 2011.

Proiectul pilot a fost propus în orașe istorice de dimensiuni mici și medii care păstrează o legătură strânsă cu mediul înconjurător, pentru a defini teritorii coerente din punct de vedere geografic, în care părțile locale interesate au dificultăți în îmbunătățirea condițiilor de viață, creând coeziune socială sau angajându-se în activități economice. Până în acest moment, 45 de „orașe pilot" sunt mobilizate în cele cinci țări participante (Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova și Ucraina), pentru a implementa metodologia comună de lucru.

Fiecare oraș pilot este ghidat în identificarea principalelor provocări implicate în inițierea proiectului de dezvoltare ulterioară. Procesul se bazează pe evidențierea resurselor de patrimoniu, inclusiv pe importanța acestora în crearea unui simț al locului și în protejarea identității locale pentru comunitatea locală, luând, în același timp, în considerare conexiunile lor prezente cu problemele urbane specifice care trebuie soluționate în fiecare oraș.

Proiectul pilot răspunde la diferite obiective comune:

- dezvoltarea și întărirea gradului de conștientizare arhitecturală și urbanistică, pentru a organiza adaptarea sa atentă la stiluri de viață moderne;
- stabilirea intervențiilor prioritare care trebuie efectuate pentru lansarea unui proces sustenabil de dezvoltare urbană;
- facilitarea dezbaterilor interdisciplinare care implică toate părțile publice și private interesate de proiectul orașului;
- crearea de dinamici locale inspirate din cele mai bune practici europene;
- stabilirea unei noi guvernanțe urbane prin participarea directă a locuitorilor în dezbaterile cu privire la viitorul orașului.

Reabilitarea urbană ca modalitate nouă de organizare și administrare a orașelor

Ca parte a proiectului pilot, baza elaborării proiectului urban este reprezentată de îmbunătățirea principalelor elemente din patrimoniu, pentru consolidarea atractivității fiecărui oraș. Oferind fiecărui cetățean posibilitatea de a evidenția legătura sa cu orașul sau cu o zonă specifică a orașului, procesul angajează responsabilitatea cetățenilor în acțiunile complexe de transformare a mediului construit. O viață locală intensă, animată de o societate civilă activă și sprijinită de niveluri diferite de autoritate, este o alternativă clară la logica de dezvoltare urbană care a marcat grav generațiile anterioare, prin concentrarea pe demolare mai mult decât pe reabilitare și pe extinderea spațiului decât pe reutilizarea zonelor urbane existente.

Modelul orașului avut în vedere este reprezentat de un spațiu urban compact, cu o calitate ridicată a vieții și coeziune socială. Un astfel de oraș oferă acces direct la o infrastructură socială și culturală, cu un simț al justiției sociale. Nu exclude adaptarea părților istorice la necesitățile moderne, dar țintește spre cerințele de dezvoltare sustenabilă, oferind

prioritate economiei locului, prin regenerarea clădirilor existente și oferind prioritate locuințelor, pentru a conserva populațiile în întreaga lor diversitate.

Raportul tehnic preliminar (RTP): primul pas important în proces

RTP a fost creat în faza preliminară, prin participarea a 23 de orașe pilot. A fost creat aplicând o metodologie comună, este structurat pe titluri identice și conține hărți ale tuturor orașelor pilot. Numărul de probleme luate în considerare în acest document este limitat în mod deliberat și, prin urmare, necesită o selecție a informațiilor disponibile sau colectate de către echipele tehnice locale stabilite pentru fiecare oraș pilot.

Prezentarea informațiilor, concentrată pe un număr limitat de hărți, propune un instantaneu al situației, care oferă o înțelegere simplă și clară a principalelor elemente ale orașelor, organizate în jurul a patru teme principale:

- **istorie urbană:** o descriere a structurii urbane pe baza dezvoltării sale istorice evidențiază elementele de permanență ale trecutului în orașul de astăzi, care sunt importante în percepția locuitorilor legată de propriile orașe, precum și pentru emoțiile pe care le pot experimenta vizitatorii. Aceste elemente de permanență reprezintă resursele materiale ale patrimoniului urban, care reprezintă potențialul care poate sprijini dezvoltarea ulterioară a orașului.

- **funcționalitatea orașului:** nivelul serviciilor oferite în centrul istoric și calitatea accesibilității sale permit o evaluare a situației zilnice a utilizatorilor, precum și a rezistenţei sau a fragilității funcțiilor centrale, la nivel de oraș.

- **poziția și rolul economic al orașului în teritoriile vecine:** atractivitatea economică a orașului poate fi apreciată prin luarea în considerare a locației sale geografice, a caracteristicilor teritoriului asociat, a calității accesibilității la infrastructuri majore, a dinamismului rețelelor sale industriale și de servicii și a capacității municipalității, în special în ceea ce privește investițiile.

- **resurse de patrimoniu:** resursele pot fi evaluate prin identificarea clădirilor în funcție de perioada de construcție, situația lor în ceea ce privește proprietatea și domicilierea temporară, precum și starea de conservare, inclusiv nivelul de protecție și eficiența reglementărilor de protecție, precum și orice intervenție arhitecturală și intruziune urbană care periclitează imaginea orașului.

Un proces etapizat bazat pe construirea proiectului

Publicarea RTP ține către gradul de conștientizare a părților interesate cu privire la bogățiile și diversitatea patrimoniului urban, care definește identitatea orașului lor și nivelul de resurse care se află la dispoziția lor. Acest document permite, de asemenea, angajarea tehnicienilor locali și naționali și a specialiștilor urbani din toate sectoarele în următoarea fază. Scopurile vor fi definirea unei abordări strategice și pragmatice care conectează în sinergii locale proiectele legate de patrimoniu și de urbanistică, și stabilirea unor principii și mecanisme de guvernanță bună, asigurând implicarea tuturor părților interesate din comunitate în luarea de decizii cu privire la acțiunile de reabilitare propuse.

Faza operațională va implica orașele pilot într-o manieră practică, prin:

- elaborarea unei strategii de dezvoltare locală integrată: diagnosticarea va identifica punctele tari și cele slabe specifice fiecărui oraș, indicând ce ar putea constitui o ambiție realistă pentru un proiect de dezvoltare urbană.

- adoptarea de linii directoare operaționale: strategia va identifica o serie de acțiuni de reabilitare cheie și prioritare, implementabile pe termen scurt și capabile de a genera un proces de revitalizare globală, dacă sunt conectate corect.

- designul, promovarea și finanțarea intervențiilor prioritare asupra clădirilor: evaluare tehnică, studiu de fezabilitate și plan de afaceri (estimări de buget, finanțare, parteneriate de investiție), management de proiect, condiții de implementare, managementul amplasamentului.

Armenia	**Azerbaidjan**	**Georgia**	**Moldova**	
AR_01 Alaverdi	AZ_01 Barda	GE_02 Akhaltsikhe	MO_01	**Ucraina**
AR_02 Ashtarak	AZ_02	GE_04 Chiatura	Balti	UK_01 Bilovodsk
AR_03 Dilijan	Gazakh	GE_05 Dusheti	MO_02	UK_02 Ivano-
AR_05 Goris AR_06	AZ_03	GE_06 Gori GE_07	Cahul	Frankivsk
Gyumri AR_07	Goygol	Mestia GE_08 Poti	MO_03	UK_03 Khmilnyk
Meghri AR_09	AZ_05 Gakh	GE_09 Telavi GE 10	Leova	UK_04 Lutsk
Oshakan AR_10	AZ_07	Tskaltubo	MO_04	UK_05 Medzhybizh
Vagharshapat	Ordubad		Orheiul	UK_06 Melitopol
	AZ_08 Sheki		Vechi	UK_07 Pryluky
	AZ_09		MO_05	UK_08
	Shemkir		Soroca	Starokostiantyniv
	AZ_10			UK_09 Vinnitsa
	Zagatala			UK_10 Zhovkva

I. DOSAR DE REFERINȚĂ

1.1 Informații generale despre oraș					
Nume	**Soroca**				
Statut	Statutul oficial al orașului istoric				
Persoană de contact	**Poziție**	**Nume**	**Adresă**	**Interviu**	**E-mail**
	Primar	Victor Sau	Str. Ștefan cel Mare nr. 5	060077774 023022800	msoroca@mtc-sr.md
	Manager proiect COMUS	Vlad Moldovan		079988978	moldovan.vlad@gmail.com
	Specialist, Primărie	Caldare Vladimir	Str. Ștefan cel Mare nr. 5	068327770 023022341	msoroca@mtc-sr.md
	Arhitect șef Soroca, coordonator COMUS al organismelor locale autonome	Gutu Grigore	Str. Ștefan cel Mare nr. 5	069156152 023023236	ggutu@mail.ru

1.2 Rezumat scurt
Soroca este un oraș istoric cunoscut pentru istoria sa medievală și cetatea din secolul al XV-lea, localizată în partea de nord-est a Republicii Moldova, la granița cu Ucraina. În secolul al XIX-lea, Soroca a devenit un centru regional cu piețe mari, o structură stradală modernă, spitale, școli gimnaziale și biserici. În prezent, Soroca este un centru (raion) administrativ cu 37 441 de locuitori în 2015.

1.3 Părți interesate principale/parteneri potențiali		
	Nume	**Contact**
Local	ONG Dacia - centru de resurse pentru tineret, Camera de Comerț, Fundația comunității Soroca	Strada M. Sadoveanu nr. 21, tel. 2-36-19. Strada Independentei nr. 75, tel. 2-31-30 tel. 2-20-01
Regional	Consiliul raionului Soroca Muzeul de Istorie și Etnografie din Soroca, Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord	Str. Ștefan cel Mare nr. 5, tel. 2-20-58, Str. Independentei nr. 68, tel. 2-22-64 8, Piața Vasile Alecsandri, Bălți, Republica Moldova, MD-31 21, tel. (+373) 231 61980, office@adrnord.md
Național	Ministerul de Cultură Ministerul de Dezvoltare Regională și Construcții, Ministerul de Afaceri Externe și Integrare Europeană	Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, tel. (+373 22) 227620, Str. Cosmonauților nr. 9, MD 2005, tel. (+373 22) 204581, Str. 31 August 1989 nr. 80, Chișinău MD 2012, tel. (+373 22) 57-82-05

1.4 Factori geografici, climatici și/sau alți factori fizici care au influențat morfologia și structura orașului

Orașul este situat pe malul râului Nistru și s-a dezvoltat în jurul cetății din secolul al XV-lea. Partea centrală a orașului, cu o suprafață totală de 1 319 ha, este situată pe pantele mai joase ale unui sistem de văi care coboară înspre Nistru și pe un platou care se ridică deasupra bazinului aceleiași văi. Structura de construcție este constituită de valea cu meandre adânci și dealuri. Vânturile din nord-est sunt predominante. Înghețul este frecvent în perioadele de primăvară timpurie și toamnă târzie. Elemente de relief: Podișul Moldovei, malul drept al râului Nistru, zone de pantă, câmpiile din Moldova de Nord, dealurile Podișului Central al Moldovei, cu relief compus specific. Depozite: nisip, pietriș, piatră, substanțe nemetalice folositoare.
Acoperit cu pădure în proporție de 12 %.
Rezerve: „Peștera lui Bechir" la intrarea în oraș.

1.5. Evenimente istorice care au format orașul și identitatea sa

Cele mai vechi dovezi de existență umană în regiune datează din Paleolitic (sec. XI-XII î.Hr.). Prima mențiune documentară a fost făcută în 12 iulie 1499 de către Costea, conducător al orașului Soroca. Datorită locației geografice strategice pe vadul râului Nistru, orașul a jucat un rol important pentru Principatul Moldovei în timpul Evului Mediu. Timp de secole, acesta a fost centrul administrativ, comercial, agricol și militar al raionului.

Din secolul al XV-lea până la mijlocul secolului al XVI-lea, în Soroca a existat o cetate construită din lemn și pământ. Cetatea a fost adusă la forma ei din prezent de arhitecți din Transilvania în 1543 și 1546, în timpul domniei lui Petru Rareș. Construcția are o formă perfect rotundă, cu cinci turnuri, la distanță egală unul față de celălalt. În mod normal doar soldații trăiau în cetate, dar în timpul invaziilor, aceasta oferea adăpost și pentru localnici. Existența orașului a fost motivată de existența unei granițe politice de-a lungul Nistrului, pentru a asigura protecția vieții economice și comerciale de invaziile străine.

În 1812, cetatea și orașul au intrat sub ocupația Imperiului Rus, iar, pe lângă populația nativă de moldoveni, aici s-au stabilit mulți ruși, ucraineni și evrei. Populația rusă, cea ucraineană și cea de evrei au continuat să crească după unirea Basarabiei cu România în 1918, din cauza afluxului de refugiați care treceau Nistrul în încercarea de a scăpa de

colectivizare și de persecuțiile organizației sovietice Comisariatul Poporului pentru Afaceri Interne (NKVD).

În 1835, Soroca a primit statutul de oraș și reședință de județ. În timpul reformelor din a doua jumătate a secolului, Soroca s-a bucurat de dezvoltare socială și economică, marcată de o creștere a populației și de dezvoltarea economică locală și a instituțiilor educaționale, medicale și administrative. O nouă perioadă de înflorire a orașului a fost cea interbelică, când Soroca a devenit unul dintre cele mai faimoase centre culturale din România.

În timpul celui de-al doilea război mondial, orașul a suferit distrugeri, iar populația a fost deportată. Administrația sovietică a deportat inițial (1940-1941) moldovenii nativi care au lucrat pentru statul român (oficiali, avocați, preoți și învățători), refugiați, români și

germani (1941-1944), după care au urmat evreii și toți ceilalți cetățeni suspectați că susțin sistemul românesc. Deportările în Kazahstan și Siberia au fost reluate între 1945 și 1954.

Din 1988, Soroca a intrat într-o criză economică cu impact sever asupra întregii vieți sociale și economice. Odată cu adoptarea legii administrativ-teritoriale în 1998, Soroca a obținut statutul de municipiu și a devenit centrul județului Soroca.

<table>
<tr><th colspan="5">1.6 Situația socio-economică</th></tr>
<tr><td rowspan="11">Populație</td><td colspan="4">37 441 de locuitori. 16-57 / 63 ani (66,97 %); 0-15 ani (15,08 %) şi 58/63 ani şi peste (17,95 %).</td></tr>
<tr><td>Populația la 1 ianuarie 2010</td><td colspan="2">Număr</td><td>%</td></tr>
<tr><td>0-15 ani, bărbați</td><td>2783</td><td rowspan="2">5645</td><td rowspan="2">15,08</td></tr>
<tr><td>0-15 ani, femei</td><td>2862</td></tr>
<tr><td>16-62 ani, bărbați</td><td>13 335</td><td rowspan="2">25 075</td><td rowspan="2">66,97</td></tr>
<tr><td>16-57 ani, femei</td><td>11 740</td></tr>
<tr><td>63 ani +, bărbați</td><td>2 156</td><td rowspan="2">6 721</td><td rowspan="2">17,95</td></tr>
<tr><td>58 ani +, femei</td><td>4 565</td></tr>
<tr><td>Total</td><td colspan="2">37 441</td><td>100</td></tr>
<tr><td colspan="4">Soroca a fost întotdeauna un oraș multinațional, cu toate că structura etnică a populației a suferit modificări semnificative în ultimele două decenii. Structura populației în funcție de naționalitate, religie și limba vorbită este următoarea</td></tr>
<tr><td>Naționalitatea</td><td colspan="3">68 %: Moldoveni, 15 %: Ucraineni, 12 %: Ruși, 3 %: Rromi și alte etnii</td></tr>
<tr><td>Religie</td><td colspan="3">Majoritate: Creștini-ortodocși</td></tr>
<tr><td>Limba vorbită</td><td colspan="3">72 %: Români, 20 %: Ruși, 2 %: Rromi</td></tr>
<tr><td>Migrație</td><td colspan="4">Nu există date statistice exacte cu privire la migrații în orașul Soroca. Migrația internă la data recensământului în 2004 este de 7,7 % în raionul Soroca. Același recensământ indică faptul că populația lipsă totală în 2004 la nivelul raionului este de aproximativ 20 %. 95,7 % din populația migratoare este populația muncitoare. Numărul de oameni care au părăsit orașul depășește numărul de oameni care s-au stabilit aici pentru rezidență permanentă cu 1,7, formând astfel un coeficient net de migrație negativ. Majoritatea persoanelor absente temporar, care au plecat peste graniță din motive cum ar fi locul de muncă sau căutarea unui loc de muncă - 88,7 %, studii - 6,5 %, alte motive - 4,8 %. Emigranții bărbați sunt mai numeroși decât emigranții femei, reprezentând 57 % din total. 68 % din populația migratoare a plecat spre Rusia. Alte destinații majore sunt Italia (8 %), Grecia (4,7 %), România (3,4 %), Ucraina (2,5 %).</td></tr>
</table>

Structură economică	Orașul găzduiește peste 2 000 de companii, dintre care cele mai multe sunt companii individuale și titulari de brevete. Sectorul industrial este reprezentat de 20 de companii mari, care dețin aproximativ 15 % din beneficiul total al economiei orașului. Principala ramură economică a orașului este reprezentată de industriile de fabricare/procesare, în special cea alimentară. Cele mai mari companii de producție sunt: SA „Hidroimpex”, SA „Făuritorul”, IM SRL „Magt-Vest”, IM SA „Fabrica de brânzeturi”, SA „Alfa-Nistru”, SRL „Debut Sor”, IM SRL „Ermo-grup”, SRL „Sotex-grup”, SRL „Maritan - Sor”, fabrica de materiale de construcții „AMG - Kernel” SRL. O mare parte din producția agricolă și de alimente este exportată către Rusia, Belarus, Germania, Canada, Austria etc. Alte ramuri economice importante sunt unitățile de transport, depozitare, fabricare de textile industriale, logistică și unitățile comerciale. Multe dintre acestea sunt intermediari pentru furnizarea de materie primă și produse finisate. Sectorul de servicii constă din aproximativ 1 350 de companii mici și medii, care oferă diverse servicii, cum ar fi construcții, reparații de aparatură de uz casnic, fabricarea de articole de îmbrăcăminte, servicii comerciale, turism. Cea mai mari parte din unitățile de alimentație comerciale și publice sunt localizate în centrul orașului, dar numărul și calitatea serviciilor acestor unități nu corespunde cu standardele naționale și internaționale existente. Orașul găzduiește 300 de magazine, 10 restaurante, 80 de cafenele, 6 benzinării, 13 farmacii și 5 piețe. Soroca are trei hoteluri: „Hotelul Central”, „Hotelul Nistru” și „Vila de Nord”, cu capacitate totală de găzduire de 70 de persoane. Există și o pensiune pentru călători cu 250 de locuri.
Nivelul de educație	Soroca are 10 grădinițe cu aproximativ 1 200 de copii, 2 școli gimnaziale, 2 școli generale, 3 licee publice și unul privat, 2 școli serale. Există și două școli vocaționale cu 403 elevi și trei colegii. În 2011, Universitatea Cooperatist-Comercială din Chișinău a deschis o secție fără frecvență, care în 2012 avea 130 de studenți. Majoritatea populației tinere a orașului este înscrisă la instituții de învățământ, dar o problemă particulară este constituită de faptul că o mare parte din copiii populației rrome nu își continuă educația după învățământul primar și nu merg la grădiniță.
Lista instituțiilor de învățământ	Colegiul Național de Arte Populare „Nicolae Botgros” (1940) Colegiul Pedagogic „M. Eminescu” (1944) Colegiul Comercial din Soroca (1946) Colegiul Privat „Prometeu” Colegiul Agricol din Soroca (1907) Școala Polivalentă nr. 14 (1998) Liceul „C. Stere” (1991) Liceul „Ion Creangă” (1999) Liceul „A. Pușkin” (1972)

	Școala Secundară nr. 4 (1987) Școala Secundară nr. 7 (1963) Gimnaziul nr. 1 (1964) Gimnaziul Tehnologic (1993) Universitatea Cooperatist-Comercială din Chișinău, secția fără frecvență Universitatea de Studii Europene Politice și Economice, secția fără frecvență Grădinița nr. 1 „Diumovocica” (1944) Grădinița nr. 4 Grădinița nr. 5 „Andrieș” (1965) Grădinița nr. 6 „Ghiocel” (1966) Grădinița nr. 7 „Galinca” (1976) Grădinița nr. 12 „Soarele” (1970) Grădinița nr. 13 „Steluța” (1974) Grădinița nr. 15 „Clopoțel” (1979) Grădinița nr. 16 „Izvoraș” (1980) Grădinița nr. 17 „Cheița de aur” (1985) Școala Sportivă Municipală Școala de Arte „E. Coca” Casa de Creație pentru Copii
Politica locală și regională de dezvoltare	În 2015, Soroca a adoptat Strategia de dezvoltare socio-economică 2015-2020, care declară faptul că orașul va deveni un centrul regional și național principal la nivel cultural, turistic și economic până în 2020. Printre obiectivele sale specifice, strategia menționează promovarea orașului ca destinație turistică și protejarea și conservarea patrimoniului cultural de importanță națională. Planul general de urbanistică existent al orașului Soroca, care a fost adoptat în 2014, nu conține prevederi sau reglementări specifice pentru patrimoniul istoric. În 2015, primăria a transmis guvernului inițiativa sa de a stabili o zonă istorică protejată în Soroca. Termenii și granițele zonei sunt stabilite la momentul actual de către instituțiile competente.
Angajare	Reducerea generală a populației din Republica Moldova în ultimii 20 de ani a avut un efect negativ asupra pieței muncii, activității economice și calității vieții populației. În 2013 au fost înregistrate 1 134 de persoane neangajate în Soroca, numărul neoficial fiind mult mai mare. Comparativ cu 1980, în 2011 s-a înregistrat un număr mare de angajați în sectorul non-productiv. Distribuirea angajaților în diverse industrii în 2011 era următoarea:

	Agricultură și silvicultură - 460 de persoane (4,4 %) Inginerie - 570 de persoane (5,5 %) Industrii ușoare - 1 097 de persoane (10,6 %) Industria alimentară - 1 368 de persoane (13,2 %) Industria de materiale de construcții - 466 de persoane (4,5 %) Transport - 257 de persoane (6,7 %) Depozitare - 214 persoane (2,1 %) Construcții - 144 de persoane (1,4 %) Servicii - 369 de persoane (3,6 %) Educație - 927 de persoane (8,9 %) Îngrijiri medicale - 607 persoane (5,9 %) Arte și cultură - 70 de persoane (0,7 %) Activităţi sportive - 55 de persoane (0,5 %) Comerț, alimentație publică, servicii - 2 700 de persoane (26 %) Instituții publice și administrative - 570 de persoane (5,5 %) Altele - 490 de persoane (4,8 %) Total angajați - 10 370 (27,6 % din populația totală)

1.7 Posibilitățile de acțiune ale primăriei		
Resurse financiare	Bugetul general al orașului în 2014 a fost de 25,3 milioane lei, cu 2,4 milioane lei mai mult decât în 2013. 34,04 % din venituri sunt reprezentate de taxe locale, iar restul sunt finanțări din partea statului sau internaționale. Cheltuielile locale principale în 2014 (57 %) au fost direcționate spre educație.	
Structuri de cheltuieli	Venit total	33,38 mil. MDL
	Taxe locale	9,8 mil. MDL
	Total cheltuieli	33,38 mil. MDL
	Servicii de stat cu destinație generală	3,72 mil. MDL
	Educație	19,94 mil. MDL
	Cultură, arte, activități sportive și de tineret	1,8 mil. MDL
	Alimentație socială	0,44 mil. MDL
	Servicii municipale	5,68 mil. MDL
	Altele, inclusiv fondul de rezervă	2 mil. MDL

1.8 Cerere și ofertă de spații	
Birouri	Centrul istoric al orașului Soroca este traversat de două străzi principale cu trafic intens și flux de pietoni care intră și ies din oraș; cele mai multe clădiri din această zonă funcționează ca birouri, magazine și spații pentru servicii. Acest lucru este indicat în harta 2.3. În prezent există suficient spațiu în această zonă pentru birouri, cu posibilitate de vânzare sau închiriere.
Magazine	Există două piețe deschise în partea istorică a orașului (cele mai mari din oraș). Magazinele multiple din cele două piețe satisfac complet cererea locuitorilor.

Hoteluri	Viața socială și culturală este concentrată în centrul orașului, care coincide cu zona sa istorică. Din cauza afluxului redus de turiști, hotelurile existente în această parte a orașului - Hotel Central, Nistru, Vila de Nord și Victoria - satisfac cererea.
Locuințe	Clădirile cu intrare din stradă sau cele care sunt situate de-a lungul străzilor sunt utilizate în scopuri comerciale sau pentru servicii. Clădirile din interiorul orașului sunt utilizate pentru locuinţe.

1.9 Starea serviciilor publice

> Conducte de apă: 80,1 % din toate locuințele.
> Gestionarea deșeurilor: 7 % din toate locuințele.
> Canalizare: 53,4 % din toate locuințele.
> Sistem central de încălzire: nu există.
> Gaz: 49,9 % din toate locuințele.
> O problemă importantă este absența unei centrale de epurare a apei reziduale în Soroca, aceasta fiind aruncată direct în râul Nistru.
> Eliminarea neautorizată a deșeurilor.

165 km de drumuri în Soroca, 75 dintre acestea fiind pavate.

1.10 Situații legale și instituționale

Legea privind protejarea monumentelor nr. 1530-XII din 22 iunie 1993;

Decizie privind aplicarea Legii privind protejarea monumentelor nr. 1531-XII din 22 iunie 1993, care include Registrul Monumentelor din Republica Moldova protejate de stat;

Legea privind protejarea patrimoniului arheologic nr. 218 din 17 septembrie 2010;

Decizia Consiliului de Miniștri al URSS din 27 ianuarie 1986 cu privire la atribuirea statutului de oraș istoric orașului Soroca;

Principalele probleme instituționale și legale cu privire la conservarea/îmbunătățirea patrimoniului sunt similare cu cele ale altor orașe istorice din Moldova. Aceste probleme sunt:

- Nu este stabilită o zonă istorică protejată special, ci doar clădiri separate care sunt înregistrate în patrimoniu;
- Nu există reglementări pentru intervenții asupra monumentelor istorice;
- Autoritățile locale au probleme de capacitate instituțională, financiară și profesională cu privire la revitalizarea patrimoniului (nu există un departament al primăriei care să se ocupe de patrimoniul arhitectural).

1.11 Patrimoniul cultural

Caracteristici principale	Patrimoniul specific al orașului Soroca este rezultatul funcționalității sale în timpul Evului Mediu, în special ca centru economic și militar. Locația geografică la granița nord-estică a Moldovei a impus existența unei infrastructuri defensive, motiv pentru care cetatea medievală din piatră a fost construită pentru a înlocui vechea construcție din lemn. Rolul economic al orașului în regiune este datorat locației sale pe „drumul vechi” (strada Decebal), care lega diverse orașe din Europa de sud-est în timpul secolelor XV-XVII. Până la mijlocul secolului al XIX-lea, când au fost dezvoltate primele proiecte de planificare, orașul

	s-a extins înspre sud, iar structura stradală a fost modificată parțial în partea nordică. Partea medievală este mai puțin afectată, în timp ce partea centrală a orașului vechi, lângă cetate, este reconstruită complet. Există 61 de monumente înregistrate în orașul Soroca, care corespund cu trei perioade istorice: statul medieval Moldova, orașul nou (sec. XIX) și orașul modern (sec. XX).
Valoare	Soroca are nouă monumente arhitecturale de importanță națională: 1. Biserica Sf. Dumitru 1814-1827 2. Biserica Sf. Stratulat 1914-1916 3. Catedrala Adormirii Maicii Domnului 4. Casa arhitectului V. Voițehovschi 5. Cetatea medievală sec. XV-1543 6. Clădirea fostului guvern, Zemstva 7. Complexul de clădiri al spitalului județean fondat de Zemstva 8. Vila cu parc Aleinicov 9. Monumentul „Lumânarea Recunoștinței” Pe lângă cele 61 de monumente înregistrate din Soroca, există și câteva case și amplasamente tradiționale, semnificative pentru valoarea lor istorică și emblematică, care trebuie să fie luate în considerare.

1.12 Contribuția pe care o poate aduce patrimoniul la calitatea vieții și la dezvoltarea socială și economică
Soroca are un potențial cultural și istoric mare, care include orașul Soroca, orașul vechi și peisajul natural bogat. Fiecare dintre acestea este o resursă valoroasă care oferă dimensiunea de patrimoniu orașului și poate aduce beneficii pentru diferite activități desfășurate aici: > Dezvoltarea sectorului de turism și servicii > Dezvoltarea activităților economice locale > Creșterea atractivității pentru investiții locale și internaționale > Creșterea caracterului locuibil și a calității vieții locuitorilor locali > Creșterea importanței orașului în cadrul ierarhiei urbane naționale

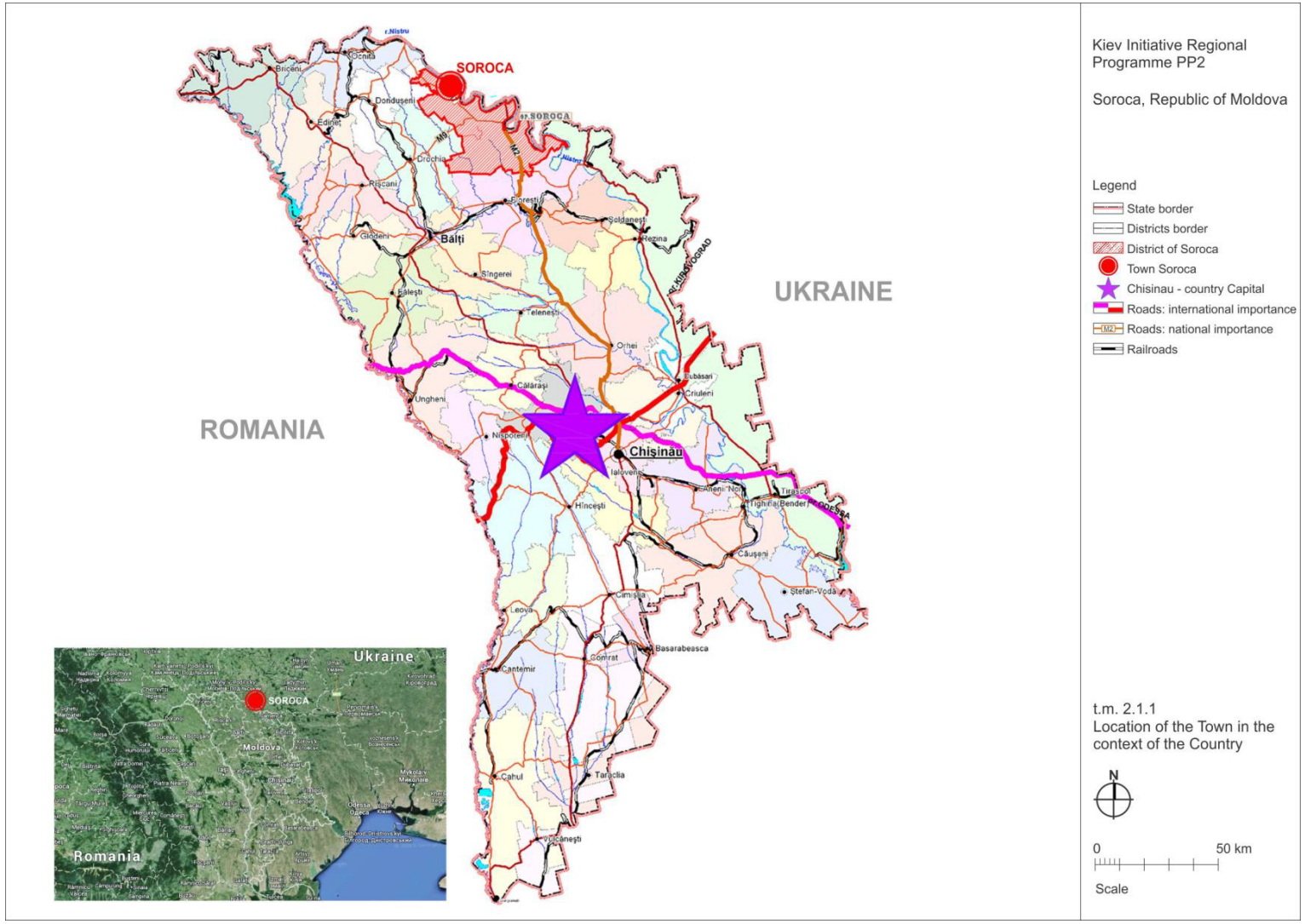
1.13 Provocări și oportunități	
Puncte forte	➢ Locație geografică favorabilă ➢ Existența unui patrimoniu variat din punct de vedere cultural, arheologic și natural ➢ Infrastructură stradală bună și legături cu alte orașe ➢ Programe existente de colaborare regională și internațională ➢ Părți publice, private și civile variate interesate
Puncte slabe	➢ Îmbunătățire nesatisfăcătoare a patrimoniului, lipsa conservării integrate a patrimoniului cultural ➢ Posibilități administrative și profesionale nesatisfăcătoare ➢ Probleme de mediu/ecologice (nu există nicio stație de epurare a apei reziduale) ➢ Spații mari de aruncare a deșeurilor în centrul orașului ➢ Nicio planificare strategică sau integrată ➢ Infrastructură industrială și socială săracă

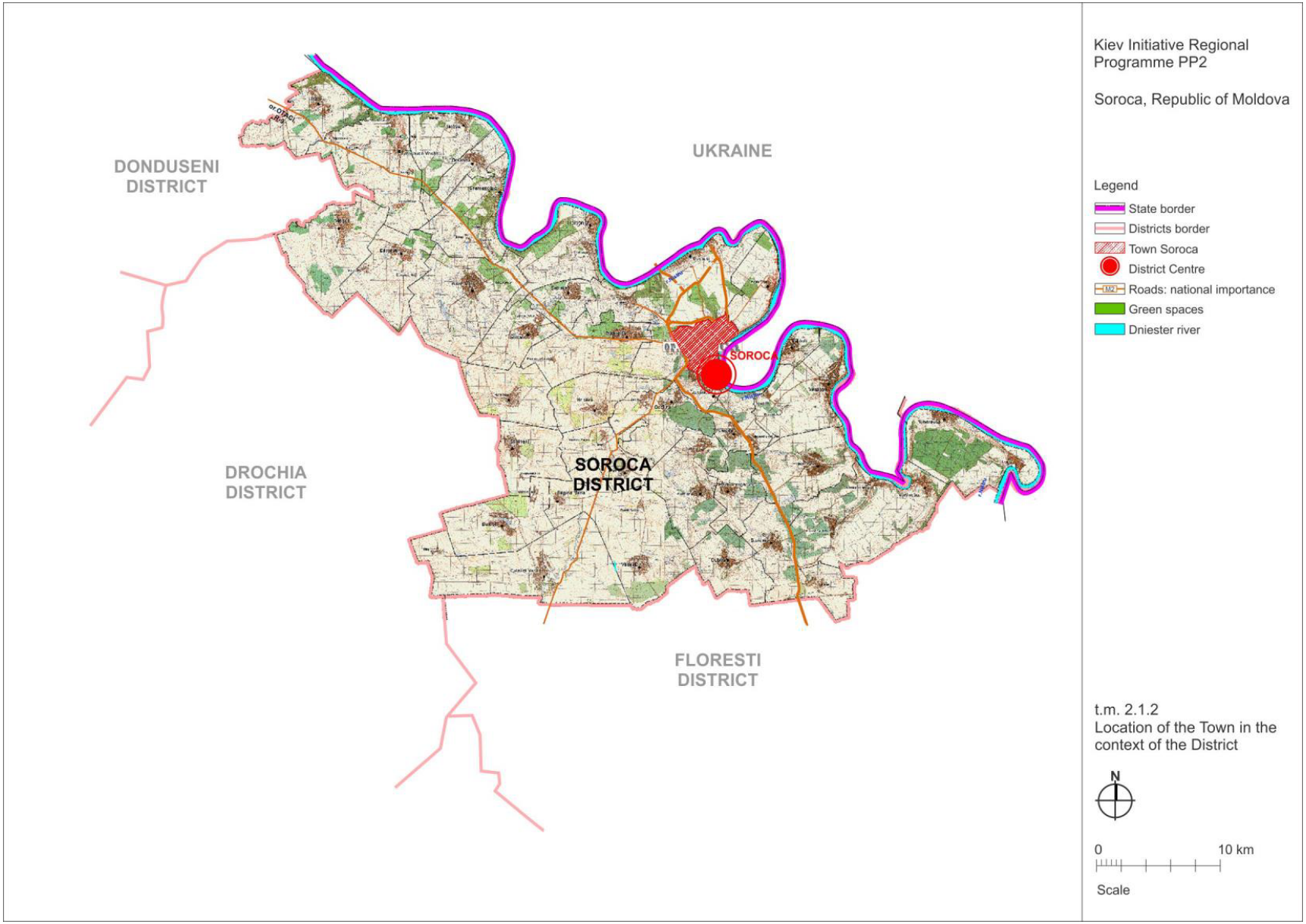
	➢ Probleme financiare ale autorităților și locuitorilor
Oportunități	➢ Participarea la proiecte naționale și internaționale, atrăgând fonduri externe ➢ Mobilizarea bunurilor și fondurilor existente și disponibile ➢ Dezvoltarea infrastructurii locale ➢ Dezvoltarea activităților culturale și sociale ➢ Dezvoltarea ofertei de învățământ și instruire ➢ Dezvoltarea sectoarelor de meserii și afaceri mici ➢ Creșterea gradului de conștientizare în rândul locuitorilor și creșterea nivelului de participare la comunitate
Amenințări	➢ Lipsa de comunicare/angajament în rândul autorităților de stat și locale, la diferite niveluri ➢ Nereușita de a rezolva probleme instituționale și juridice cu privire la gestionarea patrimoniului ➢ Intervenții depășite asupra clădirilor istorice, deteriorarea patrimoniului cultural ➢ Dezastre naturale (alunecări de teren, inundații) ➢ Migrația populației tinere ➢ Stagnare economică națională ➢ Lipsa participării proprietarilor/comunității

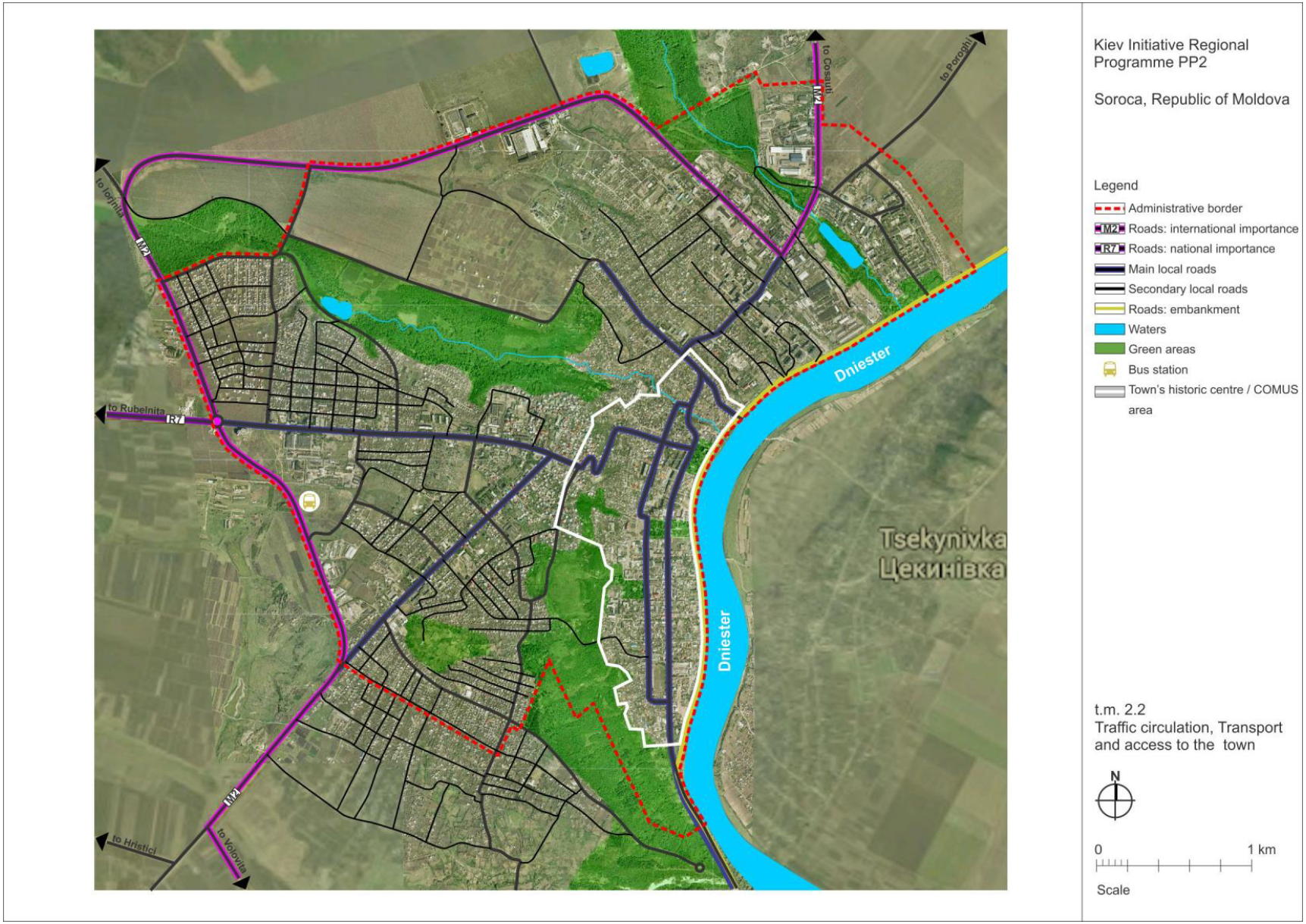
1.14 Participare în cooperare internațională (inclusiv suport tehnic pentru proiecte)	
Tipul de proiect sau domeniul activităților principale (reabilitare urbană, artă/cultură, colaborare transfrontalieră etc.)	1. Proiectul „Bijuterii medievale”: Cetățile Soroca, Suceava și Hotin. Aplicant: Consiliul raionului Soroca. Proiect transfrontalier cu obiective multiple, printre care și organizarea unui festival medieval, reabilitarea drumurilor centrale, o mai bună planificare a parcurilor de lângă cetăți etc. 2. Proiectul „Parteneriatul de la Bârlad: diversificarea ofertei turistice în zona transfrontalieră”. Aplicant: Muzeul din Bârlad (România). Program operațional comun România - Moldova - Ucraina 2007-2013. 3. Repararea și conectarea la alimentare cu gaz a Grădiniței nr. 17. Proiect de reabilitare urbană. 4. JOBS PLUS: proiect pentru reducerea sărăciei în Republica Moldova. Proiect social: crearea de noi oportunități de angajare, reconstruirea cabinetelor medicale în cadrul liceelor, construirea unui spațiu de joacă pentru copii 5. Acord de înțelegere și colaborare cu Botoșani, România, în domeniul culturii, științei, artei, turismului și sportului
Finanțatori	1. Uniunea Europeană (3 018 000 Euro)

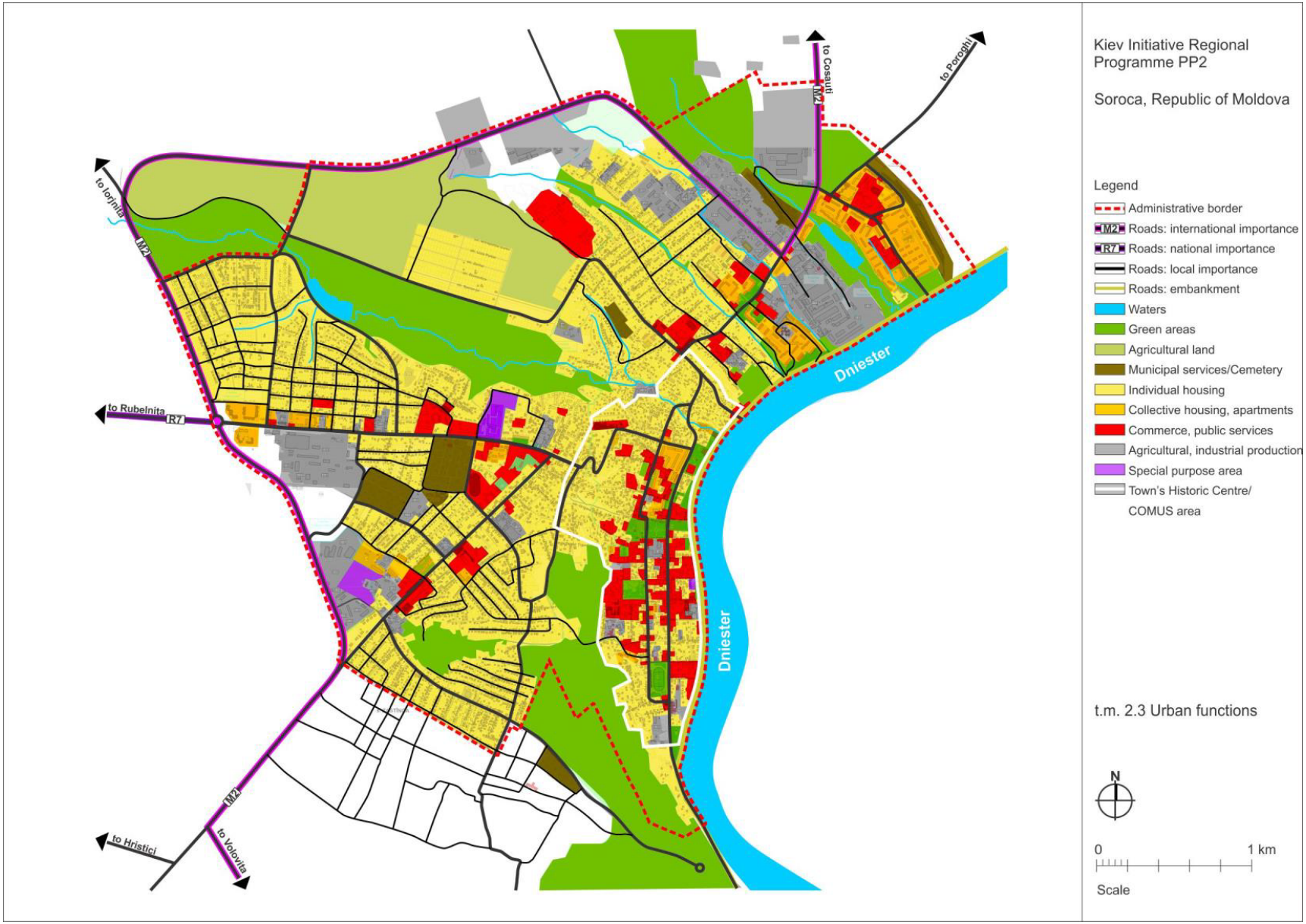
	2. Uniunea Europeană (460 859 Euro). Linia de finanțare PHARE SBS 2006. 3. FISM (3 170 000 lei) 4. Serviciul Catolic de Ajutor, Fundația Adigus 5. USAID
Parteneri	1. Primăria Soroca, Primăria Suceava (România), Rezervația istorică națională Hotin (Ucraina). 2. Primăria Soroca, Consiliul raionului Soroca. 3. Consiliul raionului Soroca. 4. Asociația pentru dezvoltare „Zona Metropolitană Botoșani” 5. Agenți economici locali.

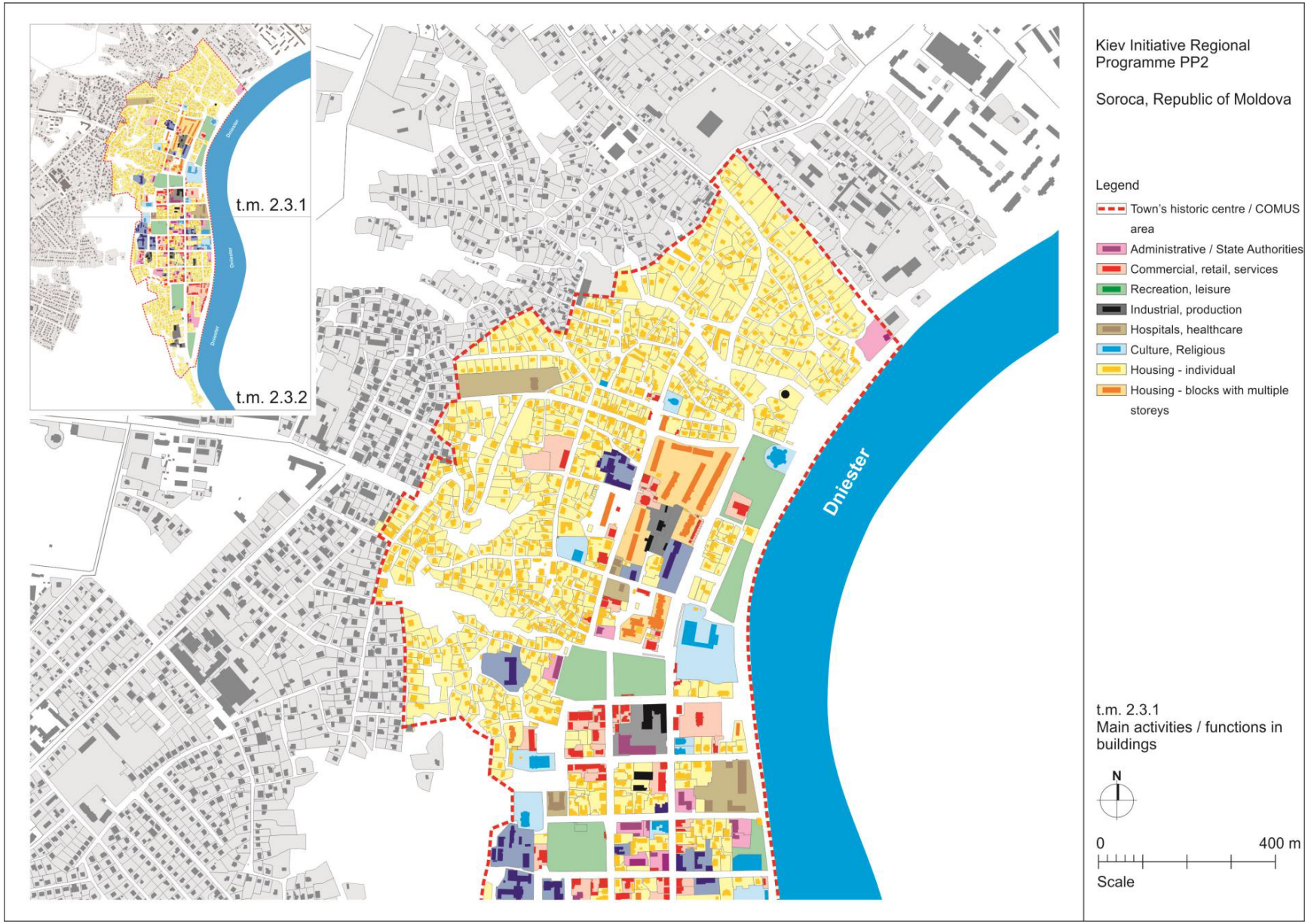
III THEMATIC MAPS

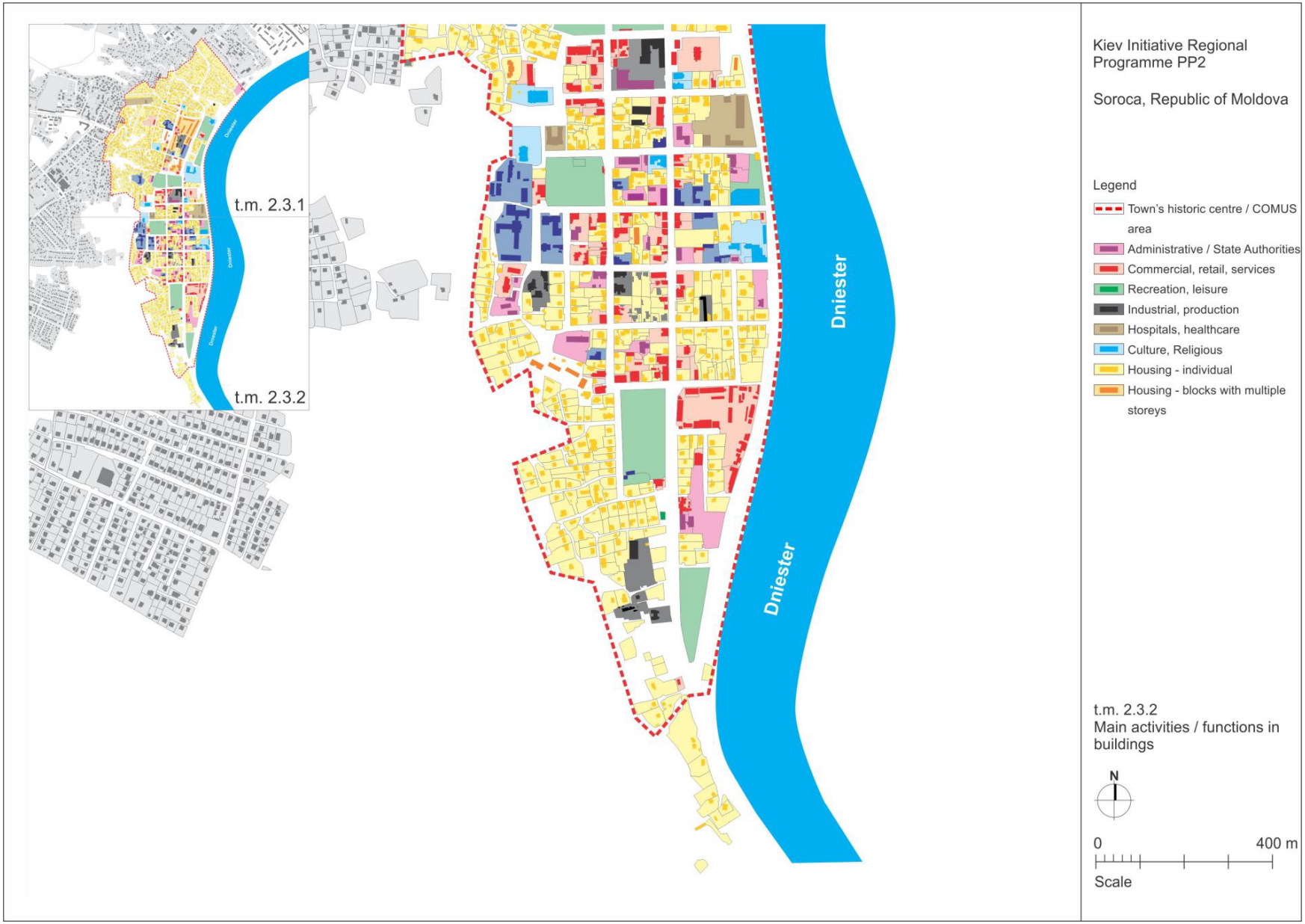


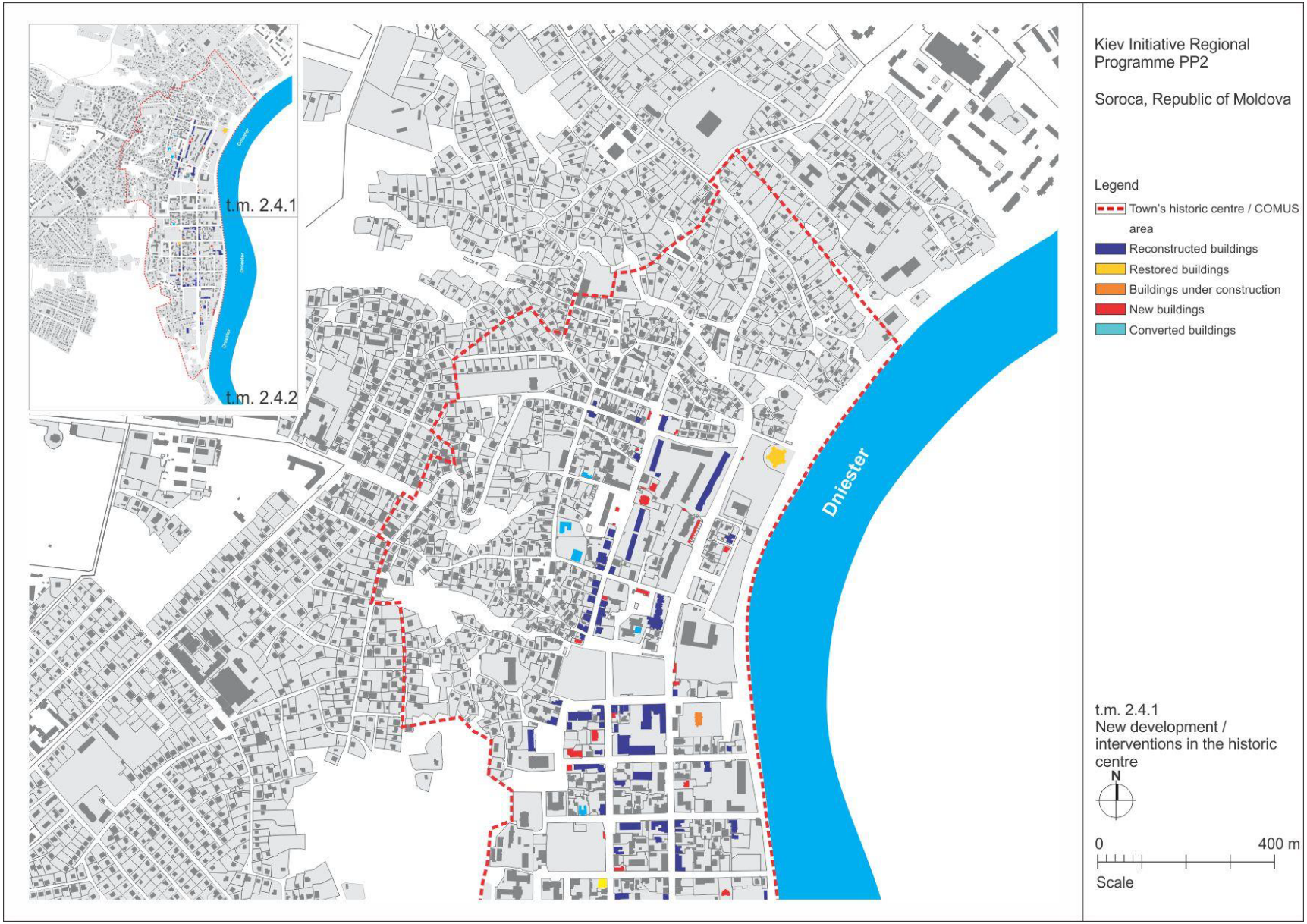

Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
UKRAINE
DONDUSENI DISTRICT
DROCHIA DISTRICT
SOROCA DISTRICT
FLORESTI DISTRICT
SOROCA
Legend
State border
Districts border
Town Soroca
District Centre
Roads: national importance
Green spaces
Dniester river
t.m. 2.1.2
Location of the Town in the context of the District
N
0
10 km
Scale

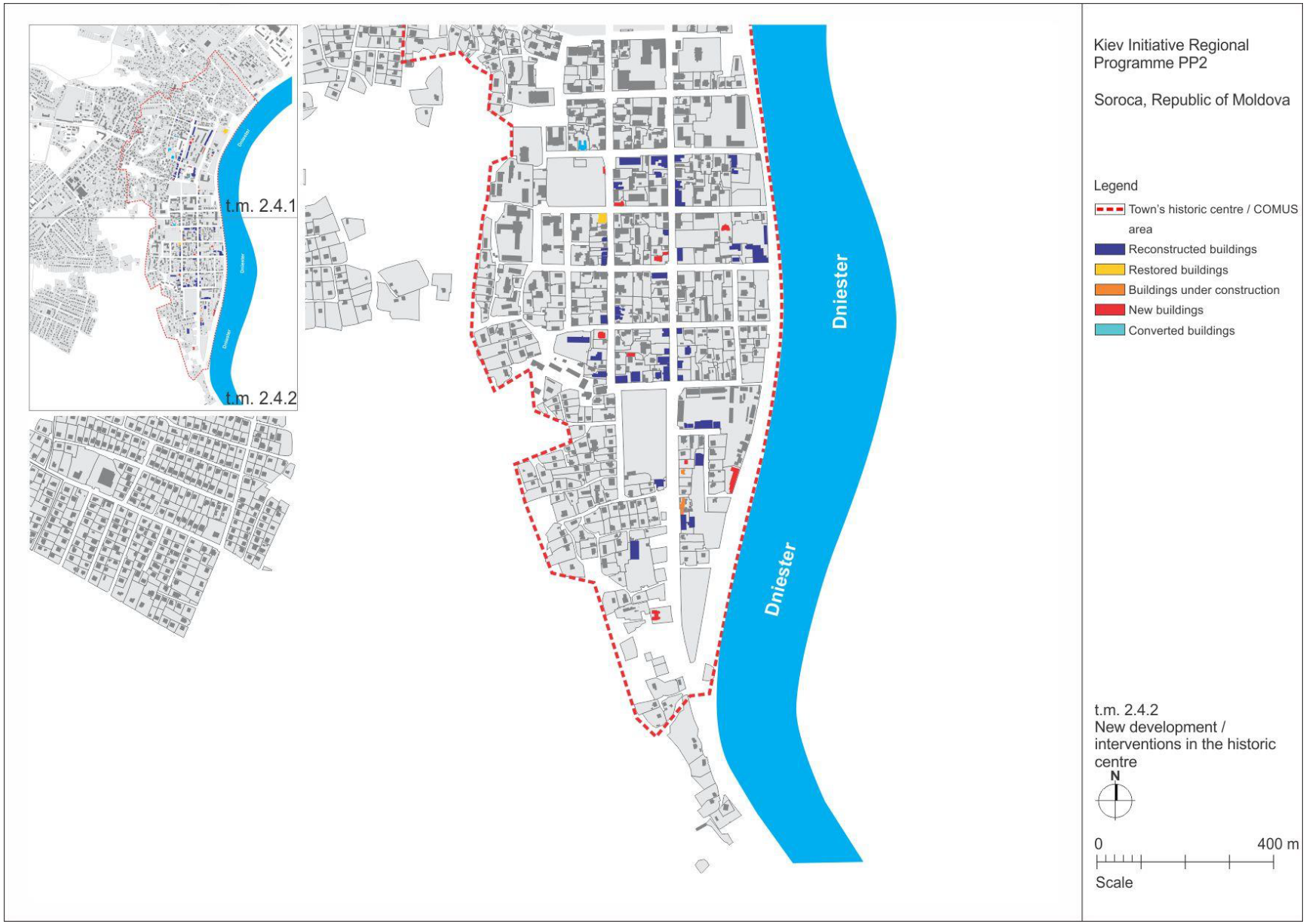

to Cossuti
M21
to Porogini
to Ioniita
M21
to Rubeinita
R7
Dniester
Tsekynivka
Цекинівка
Dniester
M21
to Hristici
to Volovita
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Administrative border
Roads: international importance
Roads: national importance
Main local roads
Secondary local roads
Roads: embankment
Waters
Green areas
Bus station
Town's historic centre / COMUS area
t.m. 2.2
Traffic circulation, Transport and access to the town
N
0
1 km
Scale

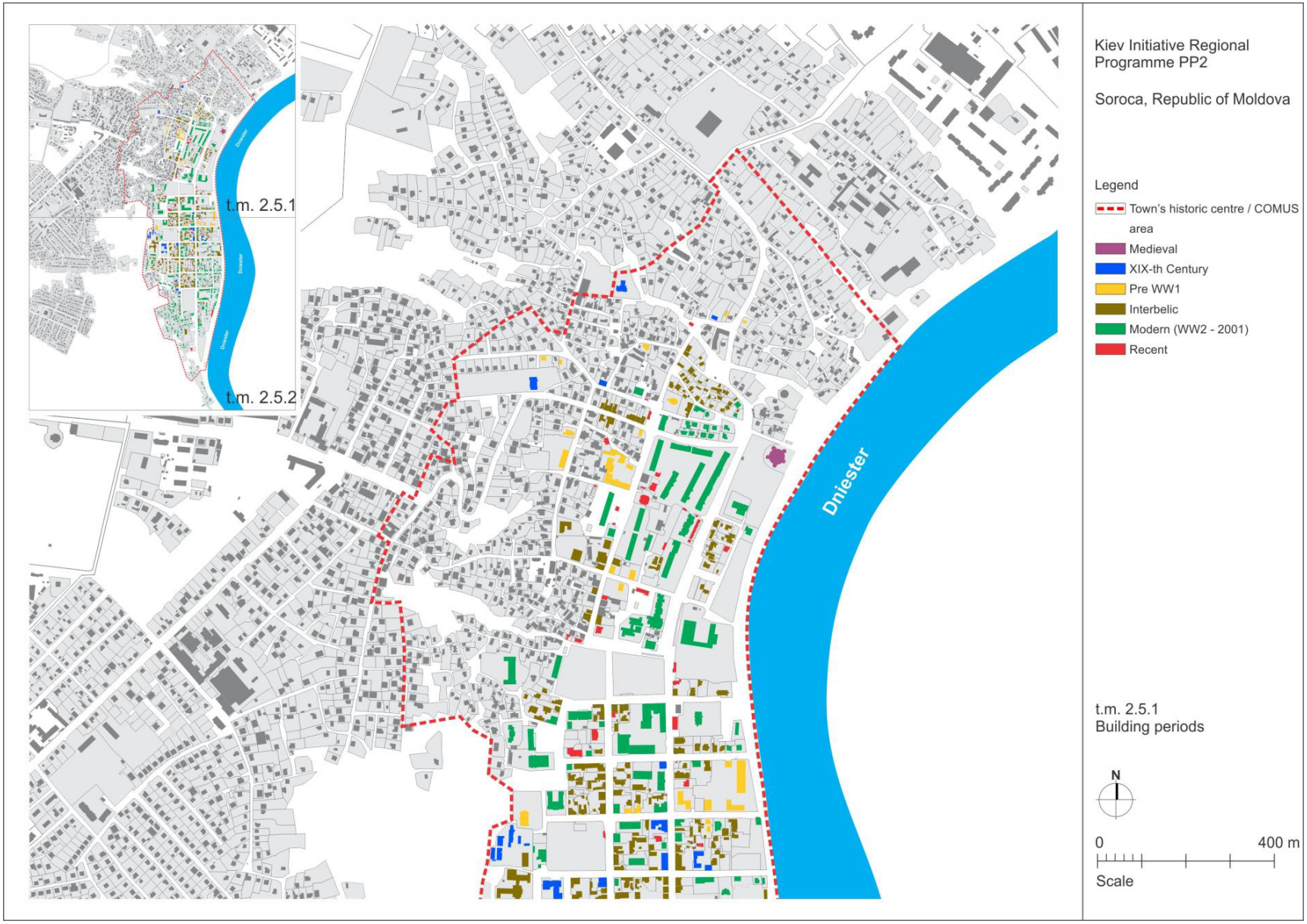

to Cosauti
M2
to Porogh
to Iorjnita
M2
Dniester
to Rubelnita
R7
Dniester
M2
to Hristici
to Volovita
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Administrative border
M2 Roads: international importance
R7 Roads: national importance
Roads: local importance
Roads: embankment
Waters
Green areas
Agricultural land
Municipal services/Cemetery
Individual housing
Collective housing, apartments
Commerce, public services
Agricultural, industrial production
Special purpose area
Town's Historic Centre/ COMUS area
t.m. 2.3 Urban functions
N
0
1 km
Scale

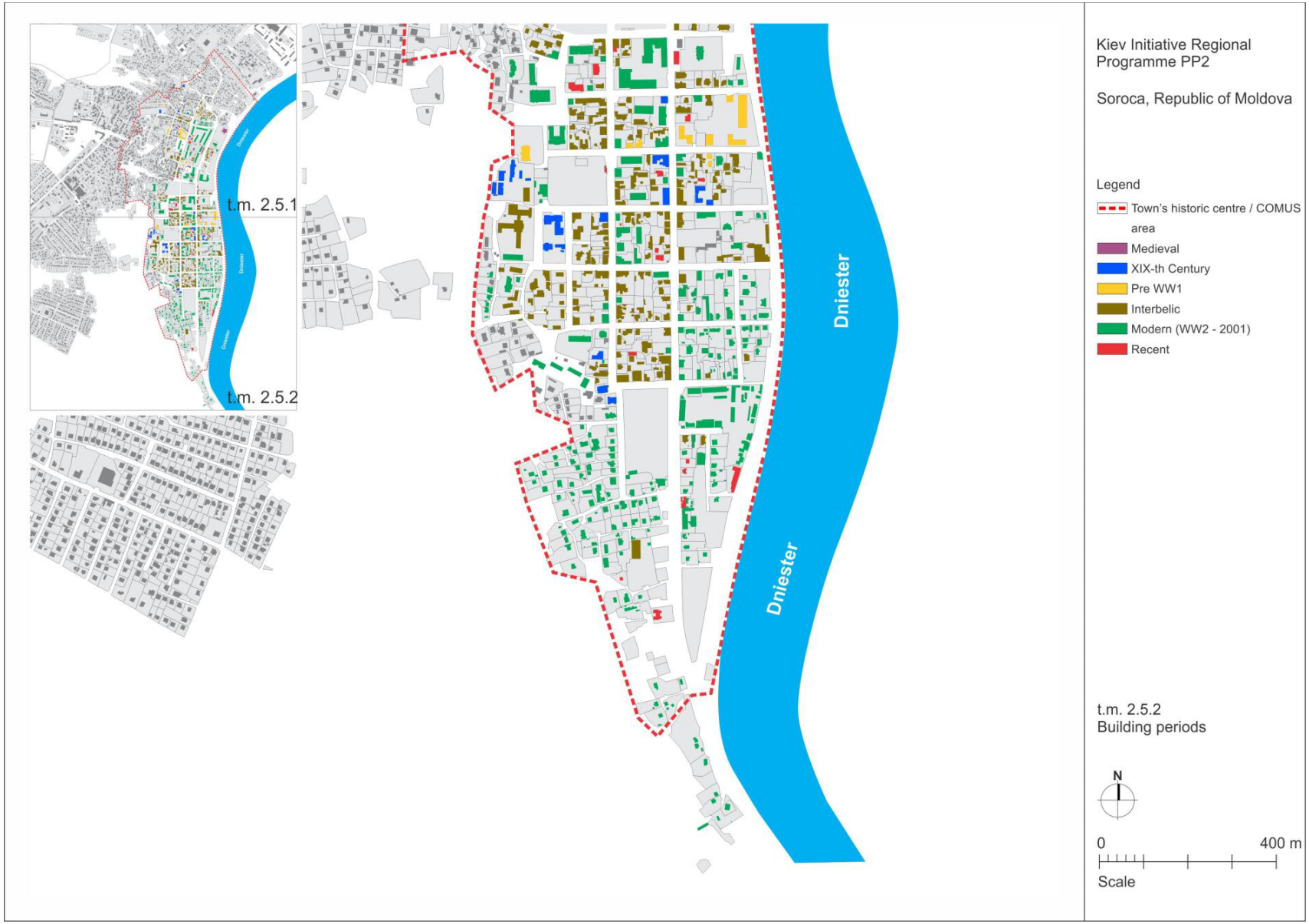

t.m. 2.3.1
t.m. 2.3.2
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Administrative / State Authorities
Commercial, retail, services
Recreation, leisure
Industrial, production
Hospitals, healthcare
Culture, Religious
Housing - individual
Housing - blocks with multiple storeys
t.m. 2.3.1
Main activities / functions in buildings
N
0
400 m
Scale

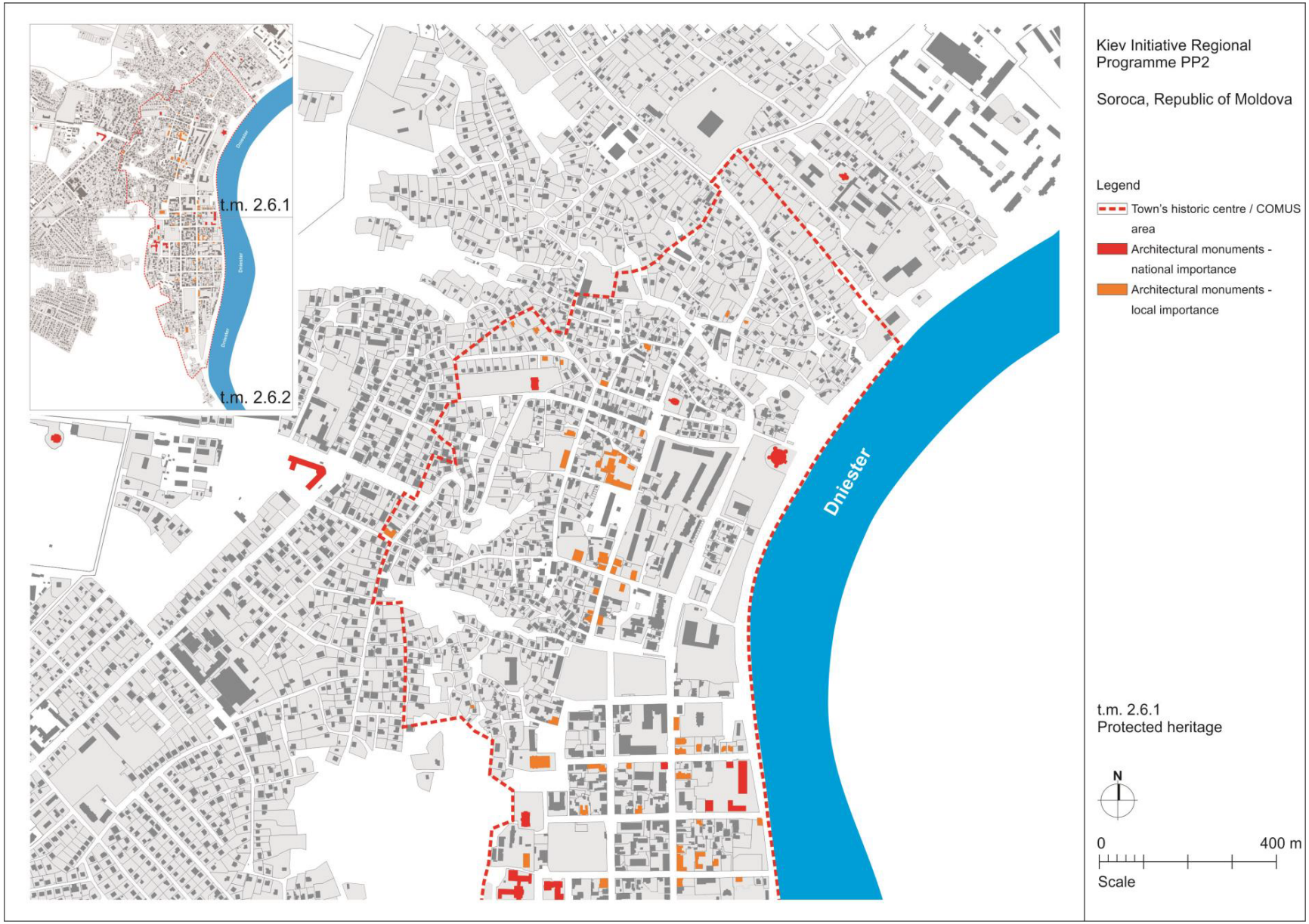

t.m. 2.3.1
t.m. 2.3.2
Dniester
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Administrative / State Authorities
Commercial, retail, services
Recreation, leisure
Industrial, production
Hospitals, healthcare
Culture, Religious
Housing - individual
Housing - blocks with multiple storeys
t.m. 2.3.2
Main activities / functions in buildings
N
0
400 m
Scale


t.m. 2.4.1
t.m. 2.4.2
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Reconstructed buildings
Restored buildings
Buildings under construction
New buildings
Converted buildings
t.m. 2.4.1
New development / interventions in the historic centre
N
0
400 m
Scale

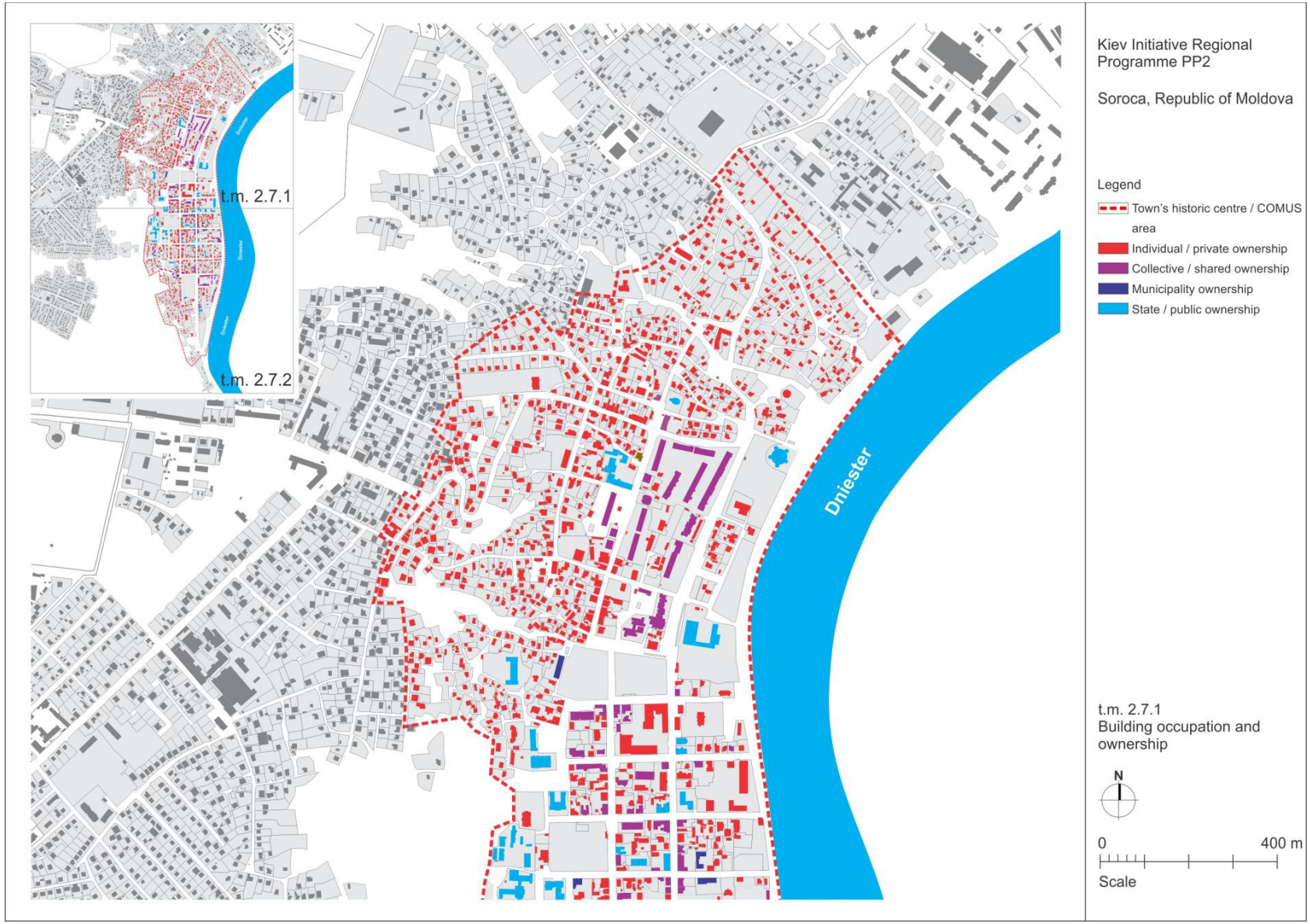

t.m. 2.4.1
t.m. 2.4.2
Dniester
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Reconstructed buildings
Restored buildings
Buildings under construction
New buildings
Converted buildings
t.m. 2.4.2
New development / interventions in the historic centre
N
0
400 m
Scale

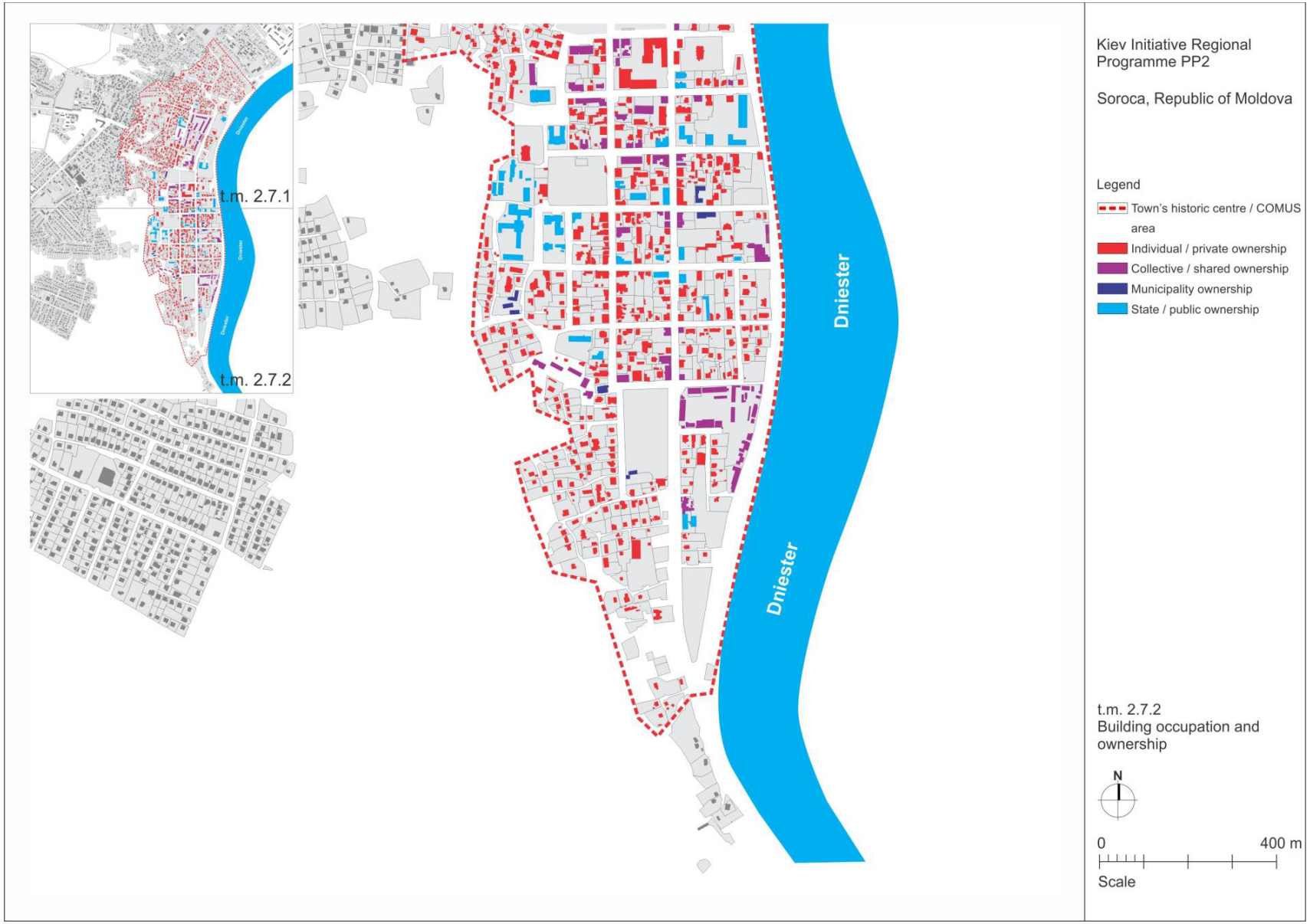

t.m. 2.5.1
t.m. 2.5.2
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Medieval
XIX-th Century
Pre WW1
Interbelic
Modern (WW2 - 2001)
Recent
t.m. 2.5.1
Building periods
N
0
400 m
Scale

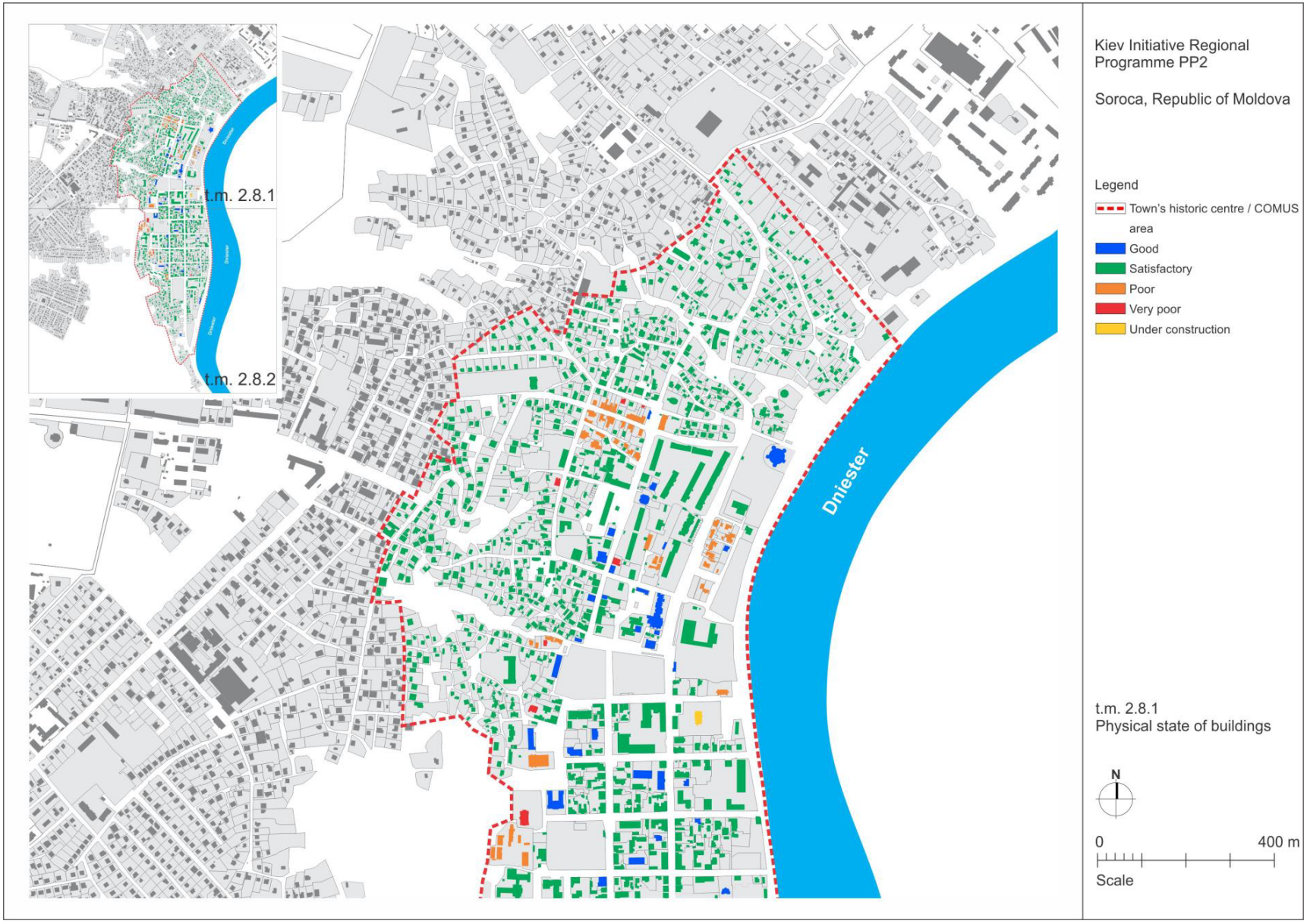

t.m. 2.5.1
t.m. 2.5.2
Dniester
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Medieval
XIX-th Century
Pre WW1
Interbelic
Modern (WW2 - 2001)
Recent
t.m. 2.5.2
Building periods
N
0
400 m
Scale

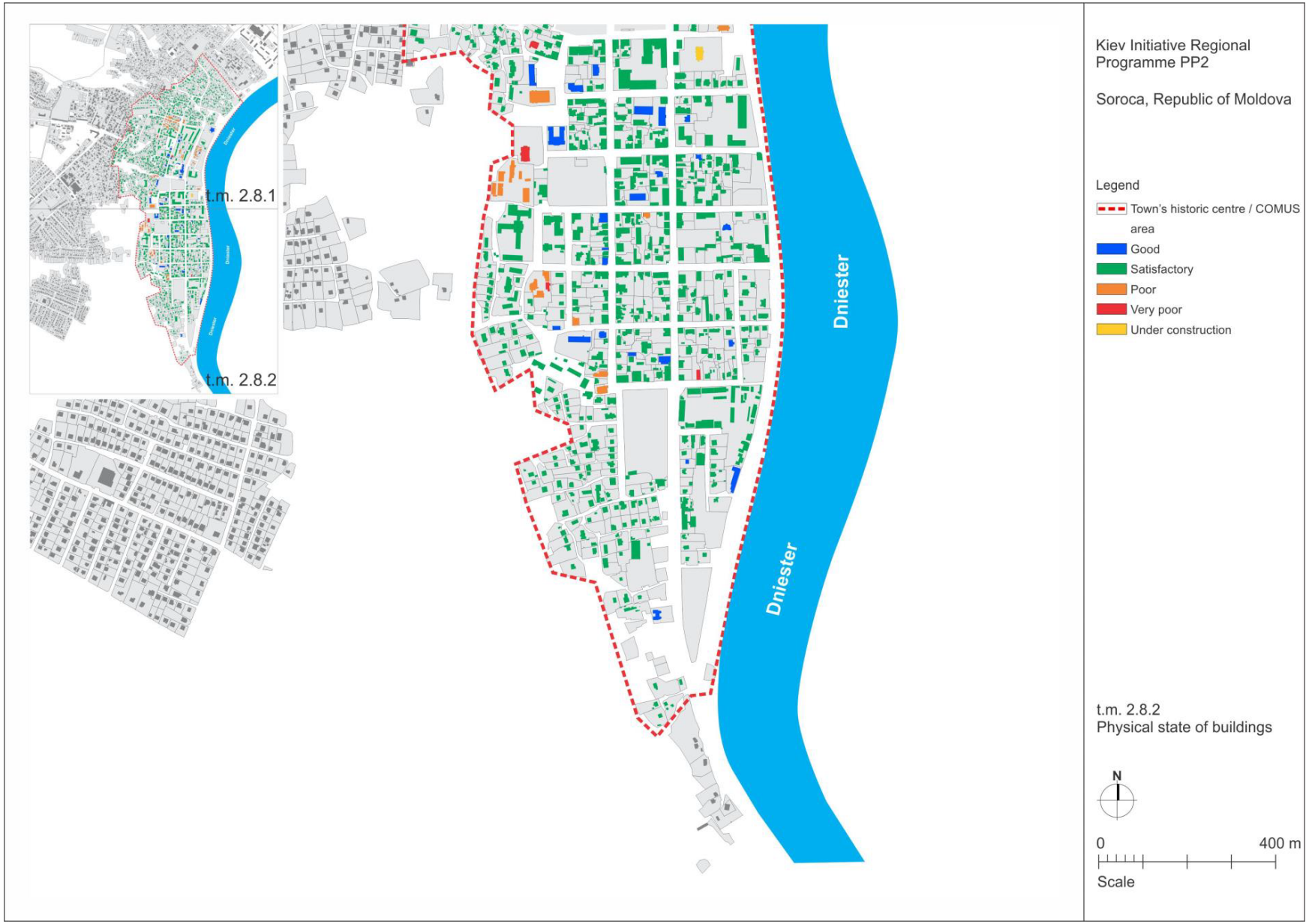

t.m. 2.6.1
t.m. 2.6.2
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Architectural monuments - national importance
Architectural monuments - local importance
t.m. 2.6.1
Protected heritage
N
0
400 m
Scale

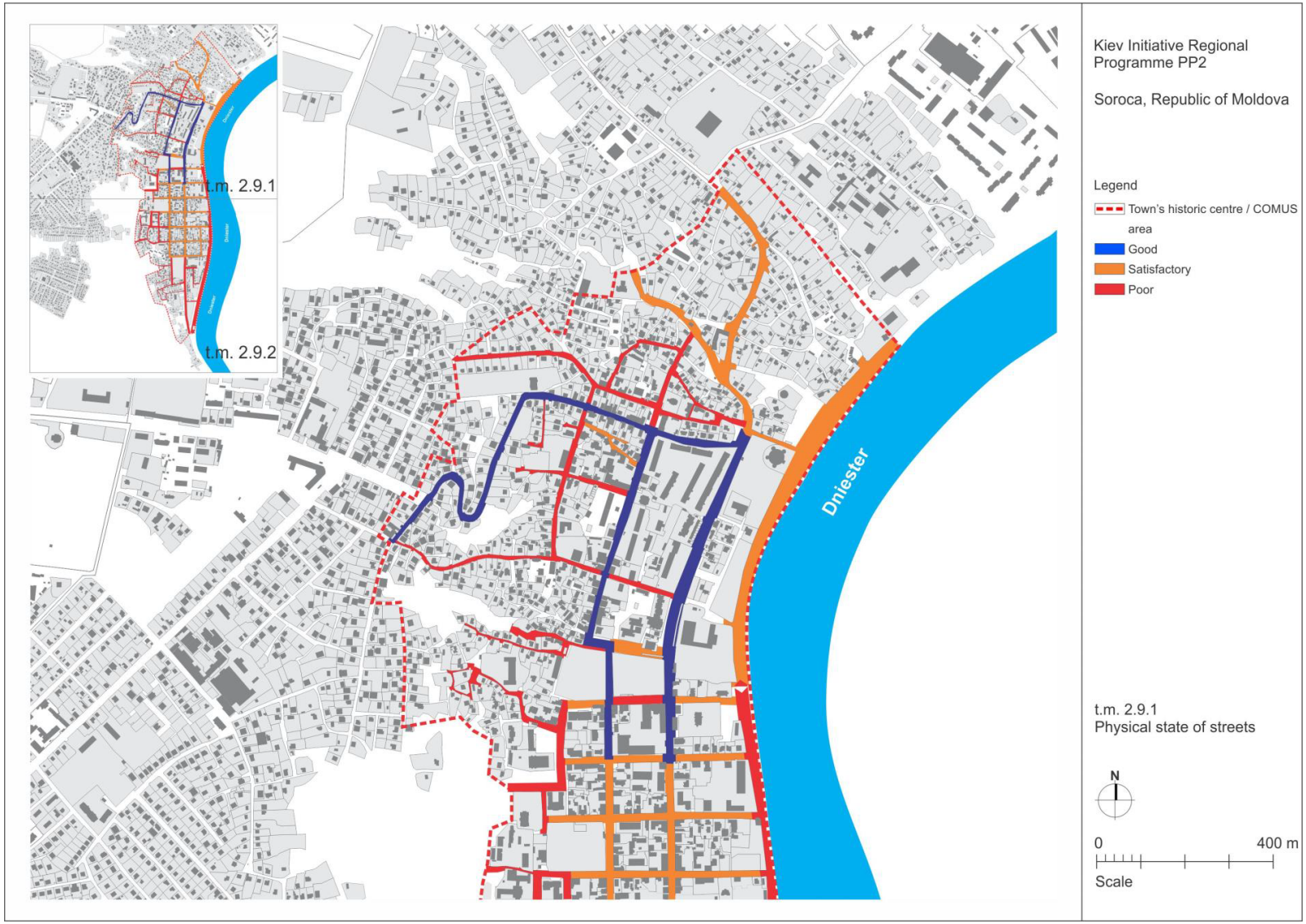

t.m. 2.6.1
t.m. 2.6.2
Dniester
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Architectural monuments - national importance
Architectural monuments - local importance
t.m. 2.6.2
Protected heritage
N
0
400 m
Scale


t.m. 2.7.1
t.m. 2.7.2
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Individual / private ownership
Collective / shared ownership
Municipality ownership
State / public ownership
t.m. 2.7.1
Building occupation and ownership
N
0
400 m
Scale


t.m. 2.7.1
t.m. 2.7.2
Dniester
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Individual / private ownership
Collective / shared ownership
Municipality ownership
State / public ownership
t.m. 2.7.2
Building occupation and ownership
N
0
400 m
Scale


t.m. 2.8.1
t.m. 2.8.2
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Good
Satisfactory
Poor
Very poor
Under construction
t.m. 2.8.1
Physical state of buildings
N
0
400 m
Scale


t.m. 2.8.1
t.m. 2.8.2
Dniester
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Good
Satisfactory
Poor
Very poor
Under construction
t.m. 2.8.2
Physical state of buildings
N
0
400 m
Scale


t.m. 2.9.1
t.m. 2.9.2
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Good
Satisfactory
Poor
t.m. 2.9.1
Physical state of streets
N
0
400 m
Scale


t.m. 2.9.1
t.m. 2.9.2
Dniester
Dniester
Kiev Initiative Regional Programme PP2
Soroca, Republic of Moldova
Legend
Town's historic centre / COMUS area
Good
Satisfactory
Poor
t.m. 2.9.2
Physical state of streets
N
0
400 m
Scale

III HISTORICAL MAPS




План
гор. Сорокъ, Бессарабск. губ.
ЯНВАРЬ 1908 г.